ชื่อเรื่องวิทธานิพนธ์ ชื่อผู้เขียน การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานของชาวชนบท นายยุทธพล พักมงคล

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

คุณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ตร.ดุสิต ดวงสา กรรมการ อาจารย์ วิสุทธิ์ วานิช กรรมการ

บทคัดช่อ

การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานของชาวชนบท มีวัตถุ ประสงค์ เพื่อศึกษาการเรียนรู้ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน และรูป แบบการเคลื่อนย้ายแรงงานของชาวชนบท ผู้วิจัยได้เลือกหมู่บ้านแม่ยามเหนือซึ่งเป็นหมู่บ้านหนึ่ง ในจังหวัดลำปาง และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเข้าไปใช้ชีวิตร่วม กับชาวบ้านเป็นเวลาหนึ่งปี เพื่อสังเกตสภาพวิถีชีวิต การสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้เคลื่อนย้ายแรงงาน ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างไม่เป็นทางการ รวมถึงการจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใน ชุมชน ข้อมูลนั้นได้รับการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และวิเคราะห์

Copyright by Chiang Mai University All แลการวิจัยตับว่าghtsreserved

 การเรียนรู้ของชาวชนบทมีส่วนสำคัญ ต่อการเคลื่อนธ้ายแรงงาน การเรียนรู้ดัง กล่าวนี้อยู่ในรูปของการซักช่วน พูดคุย ซักถาม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในชุมชน โดยผ่านทางระบบเครือญาติ กลุ่มเยาวชนหนุ่มสาว และนายหน้าจัดหางานภายในชุมชน การ เรียนรู้ส่งผลต่อการเคลื่อนฮ้ายแรงงาน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการเคลื่อนฮ้ายแรงงานเป็น บางช่วงเวลาในรอบปี และรูปแบบการเคลื่อนฮ้ายแรงงานตลอดทั้งปี

- 2. รูปแบบการเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นบางช่วงเวลา เป็นการเคลื่อนย้ายในระยะ
  ทางที่ใกล้ การเคลื่อนย้ายจะมีทั้งการเดินทางแบบเช้าไปเย็นกลับ และไปตลอดทั้งช่วงระยะ
  เวลา ผู้เคลื่อนย้ายส่วนใหญ่จะเป็นพ่อบ้าน หรือแม่บ้าน ปัจจัยหรือการเรียนรู้ที่มีผลต่อการ
  เคลื่อนย้ายรูปแบบนี้ได้แก่ การว่างงานหลังการปักดำ/เก็บเกี่ยว การมีภาระทางครอบครัว และ
  ความต้องการรายได้เสริมเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจของครอบครัว
- 3. การเคลื่อนย้ายแรงงานตลอดทั้งปี ส่วนใหญ่เป็นหนุ่มสาวที่จบการศึกษา ปัจจัยที่มี
  ผลต่อการเคลื่อนย้ายรูปแบบนี้ ได้แก่ปัจจัยด้านการศึกษา การมีประสบการณ์ และการไม่มีภาระ
  ทางครอบครัว ความพึงพอใจต่องานที่ทำ รวมถึงทัศนคติของชุมชนที่ว่า ถ้าอยู่บ้านจะถูกมองว่า
  เป็นคนเกียจคร้าน การเคลื่อนย้ายแบบนี้มีแนวโน้มเป็นการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างกาวร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved Thesis Title

Learning Related to Migration of

Rural Labour

Author

Mr. Yuthapon Phakmongkol

N.Ed.

Nonformal Education

Examining Committee

Assist. Prof. Yongyuth Plianpadung Chairman Assist. Prof. Dr. Dusit Duangsa Member Lecturer Visut Vanich Member

Abstract

This study aims to understand the learning network of rural villagers which affects their decision-making and seek to leave communities to seek jobs in big cities as well as the migration process of these migrants. To achieve these aims, Maeyamnua, a village in Lampang, was selected as the research site where the researcher lived as a residence for approximately one year. Qualitative research methodology was utilized for data collection during the field research, major means of which included documentary analysis, partici- pant observation and informal interview. Data recording and analysis procedures occured concurrently during the fieldwork.

The results of the study were the following:

- 1. The community learning network affects significantly rural migration. The network was in the forms of persuasion, informal conversations, inquiries, and exchanges of experiences amongst the villagers. These circumstances occured through kinship system, the youth group and works agents in the community. It was also found that the learning network affects both temporary short-term and long-term migrations.
- 2. Short-term migration including two main processes—day trip and short-period migration—is usually taken place at a short distance. Most migrants are married. Major factors influencing their migration are unemployment after rice growing and harvesting, and the need to earn additional income for the families.
- 3. Most young people, after finishing their study, go for long-term migration. Main factors affecting their decision-making include educational background, experiences, family burden, satisfactions of work and negative attitude of villagers toward young people who stay home. This long-term migration tends to be permanent.